

“УБТЗ” ХНН-ийн танилцуулга

УБТЗ-ын Замын аж ахуйн албаны
орлогч дарга Ж.Борхүү

“Монгол Улсын дэд бүтцийн төлөвлөлт болон зураг төсөлд зэрлэг амьтдад ээлтэй арга хэмжээнүүд авч хэрэгжүүлэх нь” Олон Улсын Семинар, Улаанбаатар хот, 2015 оны 8-р сарын 25-29-ний өдрүүд

- ❖ **Товч түүх**
- ❖ **УБТЗ-ын өнөөгийн байдал**
- ❖ **Холбогдох хууль дүрэм, журам**
- ❖ **Төмөр замын гүүр, хоолой хиймэл төхөөрөмж болон хориг хашааны өнөөгийн байдал**
- ❖ **Хэтийн төлөв**
- ❖ **Цаашид хэрэгжүүлэх ажлын санал, дүгнэлт**

УБТЗ-ЫН ТОВЧ ТҮҮХЭЭС:

Монгол-Оросын хувь нийлүүлсэн “УБТЗ” нийгэмлэг 1949 оны 6-р сарын 6-ны өдөр байгуулагдсан.

Мөн оны 11 дүгээр сарын 7-ны өдөр Улаанбаатар хотноо Наушки-Улаанбаатар чиглэлийн анхны галт тэргийг хүлээн авсан билээ.

**1953-1955 онд
Улаанбаатараас Замын-Үүд
чиглэлийн 700 км төмөр замыг
барьж байгуулсан.**

**Энэхүү замыг 1956 онд
ашиглалтад хүлээн
авснаар Монгол улс нь
ОХУ болон Хятад улсыг
холбосон төмөр замын
шугамтай болсон түүхтэй.**

Ази Европыг холбосон хамгийн дөт коридор

УБТЗ-ын тухай товч мэдээлэл

Замын зэрэглэл	III
Замын нийт урт	1815 км
Сүхбаатар – Замын Үүдийн гол зам	1110 км
Цариг	1520 мм
Удирдах хэвгий	9‰
Нийт ажиллагсдын тоо	16 мян.хүн
Өртөө, зөрлөгийн тоо	78
Галт тэрэгний хурд	Зорчигч 100 км/цаг, Ачаа 80 км/цаг
Гол замын тээх нэвтрүүлэх хүчин чадал	Жилд 33 сая.тн ачаа

УИЦ
INTERNATIONAL UNION
OF RAILWAYS

**“УБТЗ” ХНН нь 1956 онд
ТЗХАБ-ын гишүүн болсон.**

**“УБТЗ” ХНН
2011 онд Олон
улсын төмөр
замуудын
холбооны
гишүүн болсон.**

2012-2014 онуудад тээвэрлэсэн ачаа, сая.тн/жилд

Монгол улсын тээврийн салбарт ТӨМӨР ЗАМЫН ЭЗЛЭХ ХУВЬ

АЧАА ЭРГЭЛТ /сая.тн.км/

Төрөл	2013		2014	
Төмөр зам	12076	74%	12474	63%
Авто зам	4314	26%	7274	37%
Агаар	10	0,06%	9,4	0,05%
Нийт	16400	100%	19757	100%

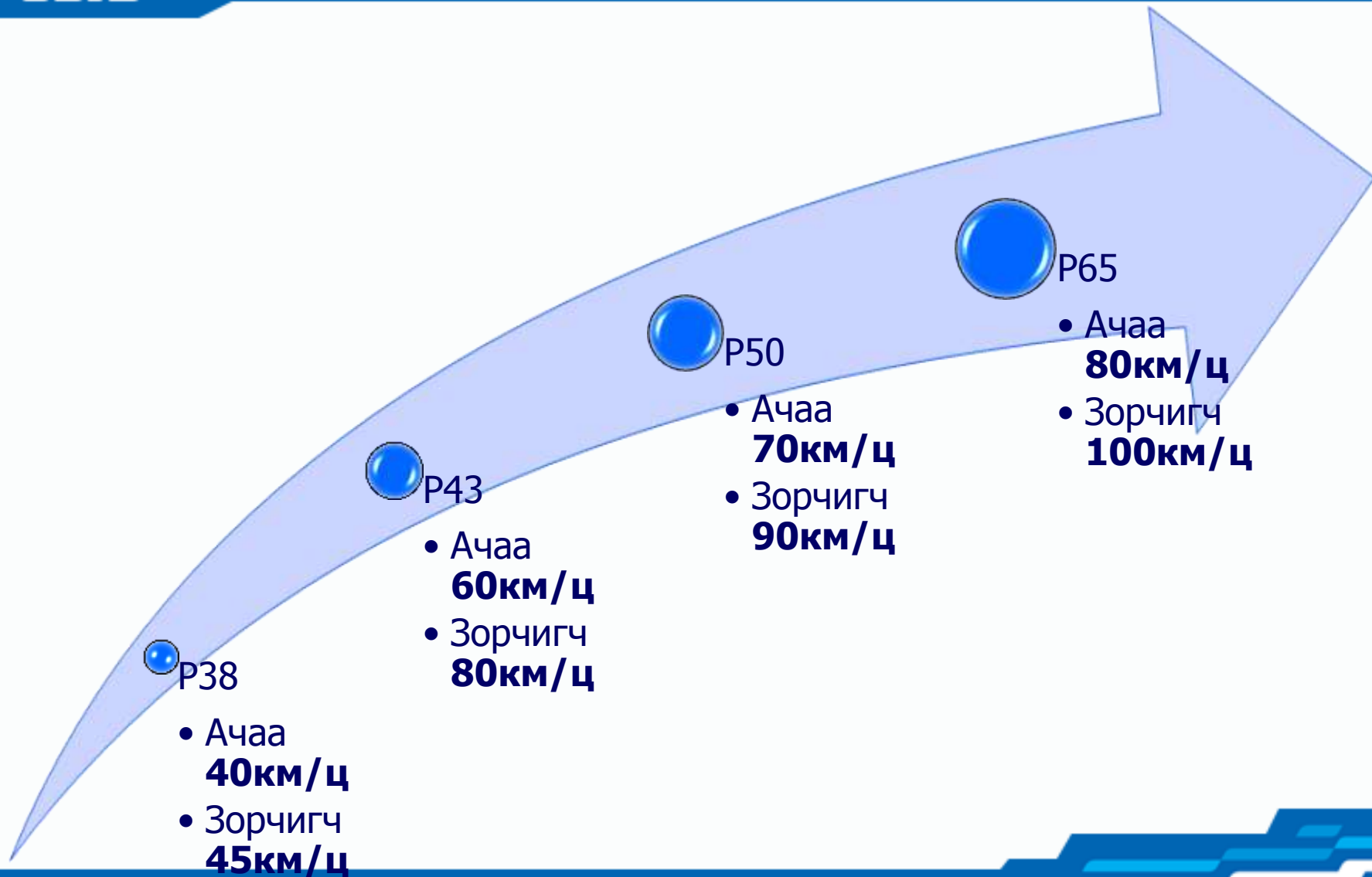
ЗОРЧИГЧ ЭРГЭЛТ /сая.хүн.км/

Төрөл	2013		2014	
Төмөр зам	1394,4	30%	1194,5	22%
Авто зам	1941,9	42%	2965,3	55%
Агаар	1289	28%	1235,7	22,9%
Усан	0,3	0,006%	0,3	0,006
Нийт	4625,7	100%	19757	100%

Галт тэрэгний хурд өсөж байна.

- 100км/цаг хурдтай явж буй галт тэргийг яаралтай зогсоохын тулд хамгийн багадаа 600-800м зай туулах шаардлагатай, өмнөө байгаа мал, ан амьтан, бусад саадыг хараад шууд зогсох боломжгүй.

Галт тэрэгний хөдөлгөөний эрчимжилт

ДЭЭРХ ХООРОНДЫН ЗАМД ХОНОГТ **43-46** ГАЛТ ТЭРЭГ АЯЛАДАГ.
ЭНЭ НЬ **30 МИНУТ** ТУТАМ НЭГ ГАЛТ ТЭРЭГ НЭГ ЦЭГЭЭР ӨНГӨРНӨ.

Төмөр замын тээвэрт мөрдөж буй хууль дүрмүүд:

Төмөр замын тээврийн тухай хууль, 2007 он

Нийтлэг багц дүрэм 2008 он

Төмөр замын аюултай бүсээг дэглэм, 2009 он

Төмөр замын зурвас газар ба аюулгүйн бүсийн дэглэм, 2011 он

ТЗ-ын аюултай бүс, ТЗ-ын зурвас газар, аюулгүйн бүсэд төмөр замын болон бусад объект байрлуулах, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ явуулах, нэвтрэх журам, 2012 он

Төмөр замын тээврийн тухай Монгол Улсын хууль

3.1.11.

- “**төмөр замын зурвас газар**” гэж төмөр замын шугамын дагуух технологийн онцлог үйл ажиллагааг явуулах, тээврийн аюулгүй байдлыг хангах зориулалт бүхий газрыг;

3.1.12.

- “**төмөр замын аюултай бүс**” гэж галт тэрэгний болон сэлгээний хөдөлгөөн, ачилт, буулгалтын ажил гүйцэтгэдэг дэвсгэр газрыг;

3.1.13.

- “**төмөр замын аюулгүйн бүс**” гэж төмөр зам дээр тохиолдож болох осол, сүйрлээс хуулийн этгээд, иргэнд учрах хохирлыг багасгах, аюулгүй нөхцлийг хангах зориулалт бүхий газрыг хэлнэ.

6.1.

- Төмөр замын зурвас газар нь **төрийн өмч** байна.

Төмөр замын гүүр хоолой, хиймэл төхөөрөмжийн өнөөгийн байдал

УБТЗ-ын хэмжээнд нийт 1667 ширхэг хиймэл төхөөрөмж ашиглагдаж байна. Үүнээс:

ГҮҮР 451 ШИРХЭГ

УС ӨНГӨРӨӨЛӨХ ХООЛОЙ 1172 ШИРХЭГ

**ЯВГАН ХИНИЙ ТӨМӨР ЗАМ ДООГУУРХ
ХОНГИЛОН ГАРЦ 4 ШИРХЭГ**

Төмөр замын гүүр

Төмөр бетон гүүр
440

Металл гүүр 11

Гүүрийг уртаар нь ангилбал:

- $L < 25\text{м}$ урттай гүүр 360 ш
- $25\text{м} < L < 100\text{м}$ урттай гүүр
85ш
- $L > 100\text{м}$ -ээс дээш урттай 5 ш

Жишээ: Төмөр замын гүүр:

Говьсүмбэр аймгийн Шивээ-Овоо сумын нутаг дэвсгэр дэх төмөр замын 666-р км-т байрлах гүүр

$H=5m$

Жишээ: Төмөр замын гүүр:

Дорноговь аймгийн Даланжаргалан сумын нутаг дэвсгэр дэх төмөр замын 713-р км-т байрлах гүүр

$H=2m$

Жишээ: Төмөр замын гүүр:

Дорноговь аймгийн Айраг сумын нутаг дэвсгэр дэх
төмөр замын 747-р км-т байрлах гүүр

$H=1.8m$

Төмөр замын ус өнгөрүүлэх хоолой:

1172ш ус өнгөрүүлэх хоолой байгаагаас:

995ш төмөр бетон

77ш бетон

99ш металл

Торон хашаа

Торон хашаа

ᠠᠳᠤᠰᠤ ᠳᠠᠭᠤᠰᠤᠨ ᠵᠠᠢᠨᠢ ᠠᠭᠠᠨᠠᠭᠤᠰᠤ ᠵᠣᠳᠠᠭᠠᠨ ᠠᠵᠣᠳᠤᠨ ᠳᠠᠭᠤᠰᠤ ᠳᠠᠭᠤᠰᠤ, ᠳᠠᠭᠤᠰᠤ ᠢᠦ ᠳᠠᠭᠤᠰᠤ ᠵᠠᠢᠨᠢ ᠠᠭᠠᠨᠠᠭᠤᠰᠤ ᠵᠣᠳᠠᠭᠠᠨ ᠠᠵᠣᠳᠤᠨ ᠳᠠᠭᠤᠰᠤ ᠳᠠᠭᠤᠰᠤ, ᠳᠠᠭᠤᠰᠤᠨ ᠵᠠᠢᠨᠢ ᠵᠠᠢᠨᠢ ᠵᠠᠢᠨᠢ.

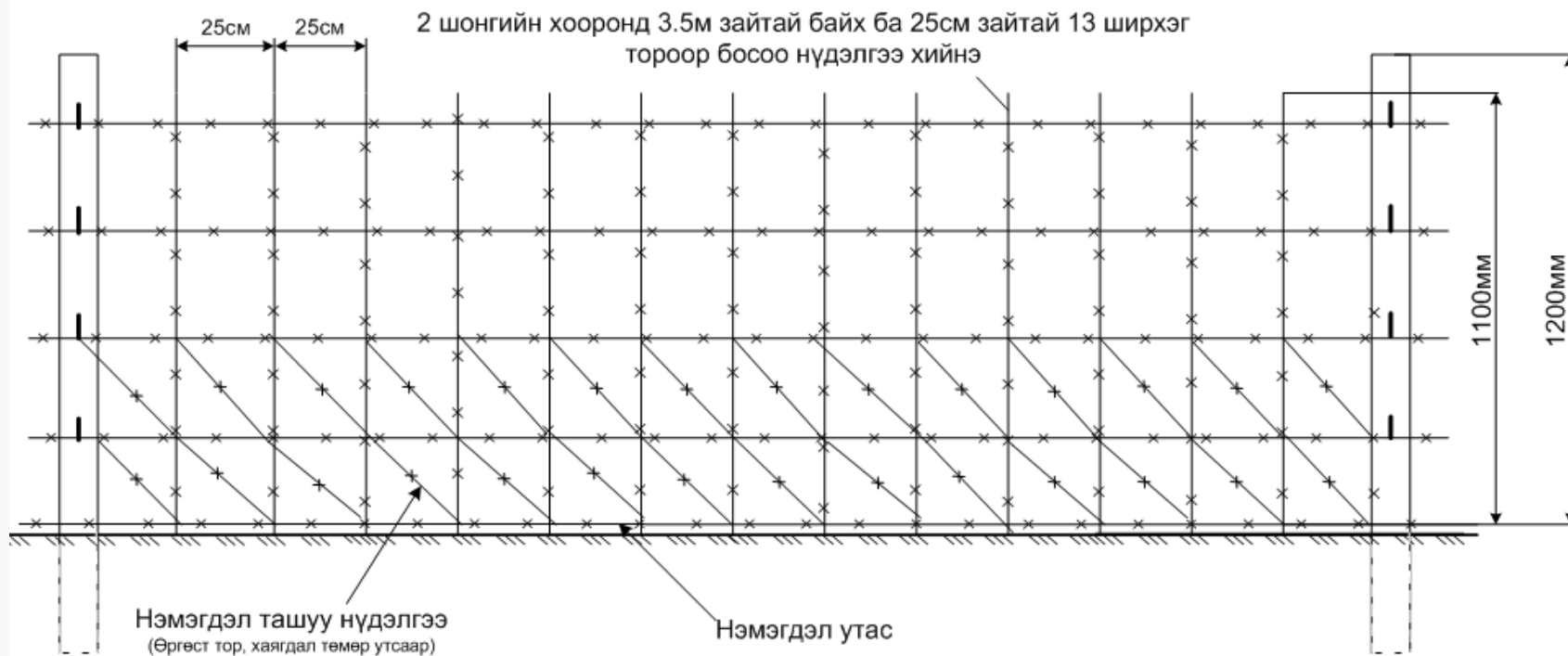
Гол замд нийт 120 орчим тор засагч ажиллаж байна.

Төмөр зам дагуух торон хашааны урт

Замын анги	Торон хашааны урт, км			Шонгийн төрөл	
	Зүүн тал	Баруун тал	Нийт урт	Төмөр бетон	Мод
ПЧ-1	329,447	326,888	656,335	+	
ПЧ-2	356	356	712	+	+
ПЧ-3	313	311	624	+	+
ПЧ-4	349	349	698	+	+
ПЧ-6	172	172	344	+	
П	1519	1514	3034		

УБТЗ-д хэрэглэгдэж буй торон хашааны загвар

ЖИЧ:

Бог мал орохоос сэргийлж доод 5-р эгнээг газрын түвшинөөс 5-7см зайтай хийх ба ташуу нүдэлгээг доод талын 3 эгнээ утасны хооронд зурагт заасан байдлаар хийнэ. Их засвар хийгдсэн км нь доорхи шаардлагууд, шон хоорондын зайг бүрэн хангасан байна.

Зэрлэг ан амьтан, малаас шалтгаалан гарсан галт тэрэг барилтын судалгаа

2013 он Галт тэрэгний барилтын судалгаа

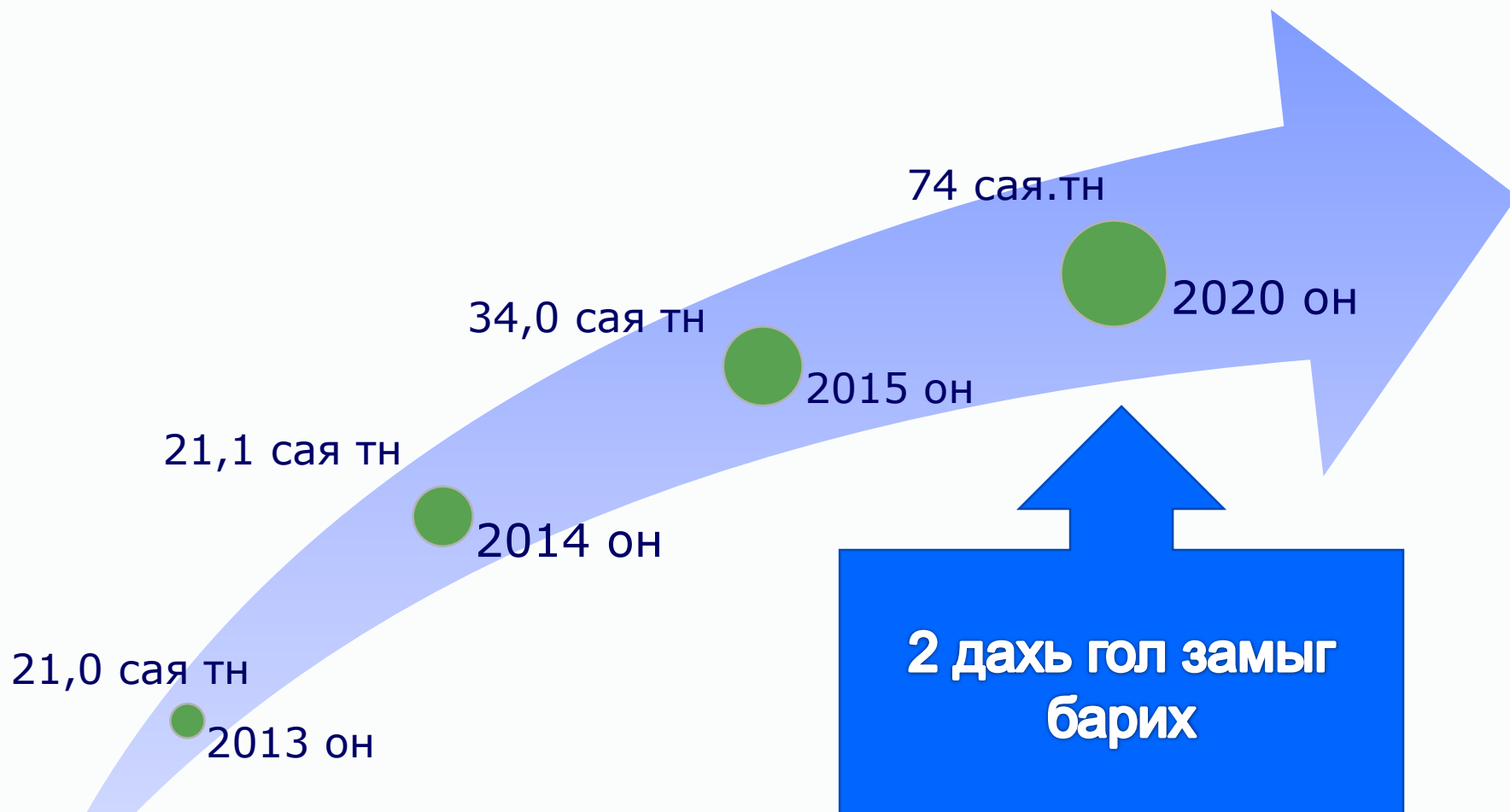
Анги	Бог мал			Бод мал		
	хэдэн удаа	минут	төлбөр	хэдэн удаа	минут	төлбөр
ПЧ-1	10	81	456841	3	68	223358
ПЧ-2	4	47	1555700	1	3	99300
ПЧ-3	3	36	1191600	4	56	1853600
ПЧ-4	1	16	529600	2	45	1489500
П	18	180	3733741	10	172	3665758

2014 он Галт тэрэгний барилтын судалгаа

Анги	Бог мал			Бод мал		
	хэдэн удаа	минут	төлбөр	хэдэн удаа	минут	төлбөр
ПЧ-1	11	84	551121	3	79	182710
ПЧ-2	1	2	66200	10	151	4998100
ПЧ-3	3	37	1369	4	56	1853600
ПЧ-4				1	23	761300
П	15	123	618690	18	309	7795710

Хэтийн төлөв

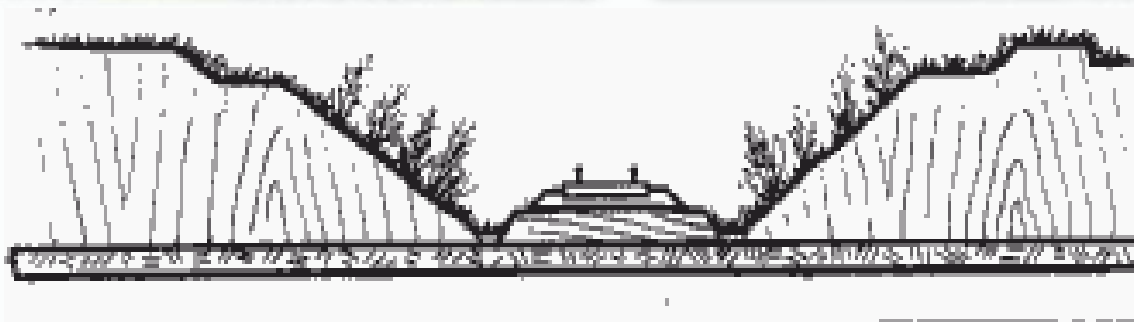

Цаашид хэрэгжүүлэх ажлын санал, дүгнэлт

Олон улсад хэрэглэгдэж буй зэрлэг ан амьтдын
нүүдэлд зориулсан гарцыг бий болгох

ECOBRIDGE

Нүхэн гарцуудыг байгуулах

Одоо байгаа гүүр болон нүхэн гарцуудаар зэрлэг ан амьтан чөлөөтэй гарах нөхцлийг бий болгох

- ❖ Зэрлэг ан амьтдын гарцыг төлөвлөхдөө төмөр замтай хоёр өөр түвшинд огтлолцуулж шийдэх нь зүйтэй.
- ❖ Иймд гарцыг барьж байгуулахад шаардагдах санхүүгийн асуудлыг хэрхэн шийдвэрлэх
- ❖ Цаашдын хамтын ажиллагаанд амжилт хүсье.

Анхаарал хандуулсанд
баярлалаа.